

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Lounavoima Oy on Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n ja Salon Kaukolämpö Oy:n omistama yhtiö, joka operoi Korvenmäen jätteenpolttolaitosta Salossa. Laitos tuottaa lämpöä Salon kaukolämpöverkkoon.

Lounavoima pitää esitykseen kirjattuja tavoitteina hyvinä ja tavoiteltavina, mutta toteaa, että sidosyksikköjen omistususuutta koskeva rajoitus vaikuttaa myös kuntavastuullisen kierrätyskelvottoman sekajätteen energiana hyödyntämiseen.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

-

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Lausunnonantajan näkemyksen mukaan jätehuollon (ml. jätteenpolton) erityispiirteet tulisi ennen lainsäädännön etenemistä selvittää ja huomioida erityisen tarkasti. Vähimmäisomistusvaatimus tulee muuttamaan kuntien jätehuollon käytäntöä jätehuollon järjestämisestä. Erityisesti pienet kunnat joutuvat järjestämään jätehuollon uudelleen, kun pitkään rakennettu järjestelmä ja käytäntö joudutaan purkamaan. Mielestämme ei ole tarkoituksenmukaista purkaa pitkään kehittynyttä ja hyvin toimivaa käytäntöä jätehuollossa. Toteuttamisen osalta riskinä on maailman parhaan jätehuollon tason romahtaminen.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

-

- **Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?**

Lounavoima käsittelee Lounais-Suomen alueelta kerättävän kuntien vastuulla olevan jätteen ja tuottaa niillä kaukolämpöä Salon alueella. Jätehuollon uudelleen järjestäminen voi ohjata jätevirtoja uudelleen ja siten Lounavoimalla on riski, että sovitut jätemäärät eivät toteudu ja kaukolämmön tuottamiseen vaadittava määrä ei täyty. Kuntavastuullisen jäte-energian tuotannon keskittäminen suuriin alueellisiin laitossyksiköihin on teknisesti, taloudellisesti ja ympäristönsuojelullisesti tarkoituksenmukaista. Lounavoiman näkemyksen mukaan on varteenotettava mahdollisuus, että lainsäädännön johdosta jätteenpolttamiseen syntyy tehottomuutta, mikä tarkoittaa suurempia kustannuksia ja ympäristön kannalta haitallisempaa vaihtoehtoa.

- **Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)**

Yhtiö on investoinut 110 M€ ja laitos on otettu käyttöön 2021. Jotteivat vastuut kaadu kuntien maksettavaksi ilman kuntia hyödyttävää palvelua, olisi Lounavoiman jatkettava toimintaansa sidosyksikkönä. Jatko sidosyksikkönä vaatii merkittäviä muutoksia osakassopimuksessa ja nykyistä suurempaa mahdollisuutta toimia hankintayksiköiden ulkopuolisten tahojen kanssa. Tältä osin mahdollisuuksia rajoittaa sidosyksikköjen toimintaa koskeva 5%/500000 € -rajoitus.

- **Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?**

Nyt on tunnistettu enemmän riskejä kuin hyötyjä. Lounavoima ei tunnista tapoja, joilla kilpailuolosuhteet paranisivat yhdyskuntajätehuollossa muutoksen seurauksena.

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

Jätehuollon uudelleen järjestäytymisen jälkeen voidaan alkaa rakentamaan jätteenkäsittelyä uudelta pohjalta, joten Lounavoima tulee ketjussa viimeisenä. Koska muutokset vaativat huolellisen valmistelun ja päätökset eri yhtiön ja kuntien elimissä ja lopuksi mahdolliset uudet kilpailutukset, tulee siirtymäajan olla huomattavan pitkä.

- **Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?**

-

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Vähintäänkin yhdyskuntajätehuolto tulee jättää esitetyn 10 % sidosyksikön omistusvaatimuksen ulkopuolelle. Tämä turvaisi myös Lounavoiman ekovoimalaitoksen toiminnan ja Salon kaupungin kaukolämmön tuotannon

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiinne? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

Lounavoima on rakennettu alueellisena jätehuollon ja paikallisena energiantuotannon ratkaisuna. Huoltovarmuuden ja ympäristön kannalta on merkittävä etu, että jätehuoltopalvelut toteutetaan laajasti lähellä. Muutos haastaa tämän ratkaisun ja on erittäin suuri riski, että varsinkin jos joudutaan täysin avoimeen kilpailuun, jätteitä kuljetellaan erittäin paljon ja samalla vaarannetaan toiminnan jatkuvuus.

Huoltovarmuuden osalta on varmistettava jätteen käsittelyn ja kaukolämmön tuotannon jatkuvuus. Muiden huoltovarmuuteen jo tunnistettujen riskien lisäksi uutena hyvin merkittävän riskinä tulisi kilpailutusten ja valitusten aiheuttama viive toiminnassa.

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

-

- **Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?**

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

-

Onikki Petri
Lounavoima Oy